

FINNA-PALVELUN VUOSIRAPORTTI 2022

FINNA-PALVELUN VUOSIRAPORTTI 2022	1
VERSIONHISTORIA	2
TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN JA AIKATAULU	2
KUSTANNUKSET JA RESURSSIT	2
OHJAUKSEN JA ORGANISOINNIN ONNISTUMINEN	2
RISKIEN TOTEUTUMINEN	3
KEHITYKSEN ERI OSA-ALUEIDEN ONNISTUMINEN	4
1. Ydinpalvelun kehittäminen	4
2. Paras käyttökokemus	11
3. Edistämme tiedonsaantia ja elinikäistä oppimista	13
4. Yhdessä saavutamme enemmän	14
5. Julkisuuskuva ja markkinointi	15
FINNAN TUNNUSLUVUT	17

15.02.2023

Versiohistoria

7.2.2023 versio 0.1

15.2.2023 versio 1

Tavoitteiden toteutuminen ja aikataulu

Finna-palvelun kasvu jatkuu yhä. Tämä näkyy mm. uusina aineistoina ja organisaatioiden omien Finna-hakupalveluiden määrän lisääntymisenä. Vuoden 2022 lopussa jo 445 organisaatiota oli mukana Finnassa ja organisaatioiden omia Finna-hakupalveluita oli 123. Mukaan tulijat olivat uusia museoita ja arkistoja.

Uudet organisaatiot, monipuolistuvat sisällöt ja kasvava näkyvyys sosiaalisessa mediassa houkuttelivat myös uusia käyttäjiä yhteiseen Finna.fi-hakupalveluun, jonka verkkokäyntien määrä nousi 4,25 miljoonaan. Kaikkien Finna-hakupalveluiden yhteenlaskettu käyntimäärä kohosi jo yli 50 miljoonaan.

Valtaosa Finnan toiminnasta liittyy ydinpalvelun tuottamiseen ja sen kehittämiseen. Työtä tehtiin mm. seuraavilla keskeisillä osa-alueilla:

- Ohjelmistojen ylläpidon ja hallinnan kehittäminen sekä ohjelmistokoodin sisäisen rakenteen parantaminen avoimen lähdekoodin kehittäjäyhteisön kanssa
- Asiakastoiminnallisuuden käytettävyyden parantaminen ja taustajärjestelmien integrointien ylläpito
- Yleisen käytettävyyden, mobiilikäytön ja saavutettavuuden parantaminen
- Hallintaliittymän kehittäminen ja näkymien räätälöinnin helpottaminen
- Asiakasohjeet ja koulutus, sekä niiden kehittäminen
- Asiakaspalvelun, sisältöyhteistyön ja viestinnän kehittäminen
- Käytön mittaamisen ja tilastoinnin kehitys
- Toiminnan ja kehitysprosessien parantaminen

Kustannukset ja resurssit

Finnan kehitystä museoiden kirjastojen ja arkistojen tarpeisiin jatkettiin OKM:n myöntöihin ja erillishankkeiden resursseilla. Lisäksi OKM:n hallinnon ulkopuolisten asiakkaiden palvelua tuotettiin maksullisen palvelun tuotoilla.

Ohjelmistokehittäjien rekrytointiin liittyviä riskejä pyrittiin ratkomaan kehittämällä aktiivisesti IT-urapolkua mm. luomalla ja pilotoimalla yhteistyössä Helsingin yliopiston henkilöstöhallinnon kanssa IT-Talent ohjelmaa.

Ohjauksen ja organisoinnin onnistuminen

Finna-konsortion ohjausryhmä aloitti toimikauden 2022-2024 uudella kokoonpanolla ja päivitetyin säännöin. Säännöt korostavat ohjausryhmän tehtävää strategisen tason toiminnan ohjauksessa. Ohjausryhmässä on aiempaa vahvempi painotus tutkimuksen

15.02.2023

asiantuntijuuteen Tieteellisten seurain valtuuskunnan ja FIN-CLARIAH-konsortion intressiryhmäedusten myötä. Ohjausryhmän toimintaan kuuluvat kokousten lisäksi työpajat ja vuoden 2022 työpajatyöstön aiheeksi valikoitui tutkimus. Vuoden lopulla uudistettiin myös tapaa tehdä vuositason toimintasuunnittelua ryhmässä. Uusi tapa painottaa ketteryyttä ja toimintasuunnitelmaa tiekarttana, johon kohdistuvia muutoksia päivitetään ryhmälle.

Finnan koordinaatioryhmään kuului vuonna 2022 Finnan toimintayksikön esimies, kehittämispäällikkö, johtava palvelusuunnittelija, johtava viestinnän asiantuntija ja johtava käytettävyyssuunnittelija. Koordinaatioryhmä ratkoi mukaantuloon, palvelutuotantoon ja kehittämiseen liittyviä hallinnallisia ongelmia ja keskittyi samalla kehittämään yksikön toimintatapoja. Vuoden alussa siirryttiin osaamisalueita vastaavista työryhmistä enemmän tehtäväkokonaisuuksien mukaiseen ryhmittelyyn ja tehtäväkokonaisuuksien toimintaa ryhdyttiin suunnittelemaan vuosineljänneksittäin.

Vuonna 2022 alkanut kansalliskirjaston ketteryysvalmennus on antanut kuitenkin auttanut jatkamaan toiminnan kehittämistä yhä pidemmälle. Finnan kannalta on pyritty ratkomaan ennen kaikkea suuren palveluyksikön toiminnan haasteita ja ketterien toimintatapojen skaalaukseen liittyviä kysymyksiä. Toimintatapojen muutokset ja niiden jatkokehittäminen ketterien menetelmien valmennuksessa on ollut työlästä, mutta myös auttanut parantamaan toimintaa ja tunnistamaan ohjelmisto- ja palvelutuotannon ongelmia.

Riskien toteutuminen

Vuoden 2022 riskeiksi oli tunnistettu seuraavat:

- Vaikeudet rekrytoida osaavia ohjelmistokehittäjiä aiheuttaa pullonkaulaa palvelun kehittämisessä
- Suuri mukaantulo- ja muutostilanteiden määrä hidastaa muuta kehitystä
- Finna Tutkijasalin jatkorahoituksen epäselvyys

Näihin riskeihin pyrittiin reagoimaan ja ne myös aktualisoituivat vuoden aikana. Mm. kesän aikana ohjelmistokehityksestä poistui uusi rekrytointi, jonka vuoksi AOE-projektin rajapintatyön ja mobiilikehityksen kaikkia tavoitteita ei saavutettu. Vaikka edellä mainittu IT-talent ohjelma auttaa uusien osaajien rekrytoinneissa, on poistuvia kehittäjiä vaikea korvata nopeasti. Tällöin mahdollisuudeksi on jäänyt kehitystavoitteiden ja niiden aikatauluja muokkaaminen. Toisinaan voidaan palkata myös ulkopuolisia konsultteja kehityksen tueksi. Vuonna 2022 ongelmiin reagoitiin toimintarajapinnan kehitysaikataulun siirtämisellä. Tähän vaikutti myös pilottikumppanin henkilöstön vaihtuvuus ja aikatauluhaasteet.

Mukaantulojen työkuormaa hallittiin edellisen vuoden tapaan säätelemällä yhtäaikaisten mukaantulojen määrää ja sujuvoittamalla työtä museo- ja arkistosektoreille järjestetyllä uudella infotilaisuudella.

Tutkijasalin rahoituksen ja etenemisen epäselvyyksien vuoksi palvelua ei viety tuotantokäyttöön, eikä sen käyttöönottoa laajennettu.

Kehityksen eri osa-alueiden onnistuminen

Palvelun tarjoaminen yli 400:lle organisaatiolle ja jatkuva reagointi erilaisiin muutoksiin erityisesti verkkopalvelujen sääntelyssä, ohjelmistojen ylläpidossa, taustajärjestelmien rajapinnoissa ja kuvailutiedon tukemisessa ovat näkyneet määrällisesti suurimpana osana kehitystä ohjelmiston versiojulkaisuissa. Samaan aikaan on tuotettu asiakaskyselyissä hyväksi arvioitua asiakaspalvelua ja jatkettu kehittämiseen liittyvä yhteistyötä.

Tästä huolimatta on kyetty myös edistämään vision mukaista kehittämistä ottamalla askelia paremman käyttökokemuksen eteen, sekä kehittämällä työkalua, jolla Finnasta löytyvistä aineistoista voidaan helpommin tuottaa uusia kokoelmia ja kehystää niitä aluksi erityisesti oppimisen tukemiseen. Aineistojen helpompi poimiminen ja kehystäminen tukee Finnan kehittymistä elinikäisen oppimisen ja tiedonsaannin palveluna ja mahdollistaa laajemman osallistamisen tiedon tuotannossa.

1. Ydinpalvelun kehittäminen

Palvelussa mukana olevien asiakasorganisaatioiden ja palvelua hyödyntävien loppukäyttäjien määrät kasvavat yhä tulevina vuosina. Vuonna 2022 alettiin mm. valmistella Suomen käyttömääriltään suurimman kirjastokimpan eli pääkaupunkiseudun Helmet-kirjastojen siirtymistä Finna-alustalle. Käyttöönotto on suunniteltu vuodelle 2023.

Finnan lisääntyvien käyttäjien ja asiakasorganisaatioiden palveleminen on näkynyt Finnan peruspalvelun mukaisen kehittämisen kasvuna. Tiivis yhteistyö arkistojen, kirjastojen ja museoiden kanssa, sekä loppukäyttäjien tarpeiden selvittäminen on poikanut lukuisia parannuksia aineistojen esittämiseen, niiden löydettävyyteen ja muihin asiakastoimintoihin. Näistä mainittakoon esimerkiksi tietuesivun aiheista ja tekijöistä avautuvat lisähakutoiminnot, yhdistetyn hakutulostulostuksen kehittäminen ja katso myös -suositelun jatkokehitys. Tämän lisäksi on kehitetty mm. Finnan tietuesivun esitystapaa ja parannettu digitaalisten objektien avautumista käyttöliittymissä.

Finnan lupaus luotettavuudesta ja pyrkimys noudattaa parhaalla mahdollisella tavalla verkkopalveluihin liittyvää sääntelyä on tärkeä osa keskitettyä asiakaspalvelua. Vuonna 2022 ohjelmistokehityksessä toteutettiin Traficomien linjausten mukainen evästehyväksyntä ja samalla tehtiin myös uudistus käytön mittaamiseen, jolla varmistettiin, ettei olennaista tietoa menetetä evästeettömässäkään käytössä.

Parannukset ohjelmiston rakenteessa ja suorituskyvyssä, mutta erityisesti lukuisat pienet saavutettavuus ja käytettävyyssparannukset ovat lisänneet palvelun turvallista ja luotettavaa käyttökokemusta. Vuonna 2022 on jatkettu myös mobiilikäytettävyyden parantamista ja siihen liittyvää suunnittelua sekä pohdittu yhdessä asiakasorganisaatioiden kanssa tähän liittyviä tarpeita.

15.02.2023

Yhteistyö on Finnan palvelukokonaisuuden ytimessä. Perustehtävän lisäksi sen kehittäminen on myös erikseen mainittu vision tavoitteissa. Asiakasyhteistyötä ja asiakastukea kehitetään jatkuvasti vastaamaan kasvavan asiakaskunnan tarpeisiin. Uusien mukaantulojen lisäksi on vuonna 2022 työhön vaikuttanut reagointi toimintaympäristöstä tuleviin muutoksiin ja siihen liittyvä asiakasviestintä. Erityisesti käytön mittaamiseen ja evästeiden hyväksyntään liittyvä kehittäminen kasvoi yhdeksi suurimmista työkokonaisuuksista.

Seuraavassa esitellään tarkemmin vuoden 2022 ydinpalvelun kehittämistä eri osa-alueilla.

Asiakasyhteistyö, -koulutukset ja -viestintä:

Vuoden aikana Finna-organisaatioiden asiakastyytyväisyyttä ja näkemyksiä kartoitettiin sekä Finnan omalla kyselyllä että osana Kansalliskirjaston valtakunnallisten palveluiden kyselyä. Kyselyissä tyytyväisyys oli hyvällä tai erittäin hyvällä tasolla. Valtakunnallisten palveluiden kyselyyn vastanneet arvioivat Finnan erittäin tärkeäksi omalle organisaatiolle. Samassa kyselyssä Finnan suosittelemiseksi oli 68 eli erinomainen.

Finna järjesti 2022 asiakasorganisaatioilleen 21 tapahtumaa tai koulutusta, joihin ilmoittautui 1250 osallistujaa. Toistuvien koulutusten ja sektoritapaamisten lisäksi alettiin toteuttaa teemakoulutuksia ja -webinaareja, joita järjestettiin mm. Finna.fin hyödyntämisestä asiakastyössä. Kirjastopäivillä esiteltiin Finnan yhteistyötä kirjastojen kanssa ja muuta Kansalliskirjaston tarjontaa. Organisaatioiden mukaantuloja ja järjestelmävaihdoksia sujuvoitettiin museo- ja arkistosektoreilla uudella infotilaisuudella. Korkeakoulu- ja erikoiskirjastoille toteutettiin tapaamiskierros. *Finna Luokkahuone* ja *Oikopolkuja tutkittuun tietoon* -sisältöalueisiin liittyvää yhteistyötä Finna-organisaatioiden kanssa vakiinnutettiin. Ruotsinkielisen asiakaskunnan tarpeita huomioitiin Finnan perusteet -verkkokurssin ja Finnan palvelusopimusmateriaalin ruotsinnoksilla. Finnaan liittymistä sujuvoitettiin siirtymällä sopimusten sähköiseen allekirjoittamiseen.

Asiakasohjeita kehitettiin tukemaan erityisesti hallintaliittymän uuden version käyttöä ja evästemuutoksiin valmistautumista. Finna-organisaatioiden käytössä oleva keskustelufoorumi osoittautui evästemuutoksiin liittyvässä asiakasviestinnässä suosituksi ja vuorovaikutteiseksi kanavaksi. Vuoden aikana asiakasorganisaatioille viestittiin lähes 100 kertaa Finnan postituslistan kautta. Viesteissä mm. ohjeistettiin uusista ominaisuuksista, kerrottiin tapahtumista ja taustoitettiin Finnan toimintaa. Sosiaalisen median kanavista erityisesti Twitterissä ja LinkedInissä keskityttiin asiakasorganisaatioille oleellisiin sisältöihin. Lisäksi uusia asiakasorganisaatioita tuettiin tekemällä näiden uusia aineistolisäyksiä ja Finna-sivustoja tukevaa viestintää.

Kommenttien moderointi

Finna-hakupalveluiden käyttäjäkommenttien ja -arvosteluiden moderoinnin tilaa ja asiaan liittyviä riskejä selvitettiin. Selvityksen pohjalta päädyttiin ohjaamaan Finna-ylläpidolle kaikkiin aineistoihin liittyvät ilmoitukset asiattomista kommentteista. Lisäksi ylläpito otti tarkastusvastuun sellaisten aineistojen uusista kommentteista, joiden tarjoajan sopimus ei oikeuta Finnan hallintaliittymän käyttöön. Samalla

15.02.2023

toiminnallisuutta myös kehitettiin lisäämällä käyttäjälle mahdollisuus syöttää lisätietoa asiattomaksi ilmoitetusta kommentista ja parantamalla niiden näkyvyyttä hallintaliittymässä.

Ohjelmistojen ylläpidon ja hallinnan kehittäminen sekä yhteistyö avoimen lähdekoodin kehittäjäyhteisön kanssa

Vuoden aikana on jatkettu tiivistä yhteistyötä CSC:n kanssa palvelinylläpitoon liittyen. Suunnittelu ja kehittäminen on liittynyt erityisesti palvelinten keskitettyyn käyttäjähallintaan, kasvavan palvelun kapasiteetikysymyksiin, tietoturvaan ja toipumissuunnitelmiin. Palvelinpäivitysten ja ohjelmistojen kannalta olennaista oli myös työ, jossa on asteittain siirrytty käyttämään PHP-ohjelmointikielen versiota 8.1. ja korjattu siihen liittyviä ohjelmiston riippuvuuksia.

Yksittäiset kehitystehtävät ja yhteistyö VuFind-ohjelmiston päähaaran kanssa ovat usein myös määrittäneet tarpeita ohjelmiston rakenteen parantamiselle ja refaktoroinnille. Näitä ovat olleet mm.

- PHP 8.1 käyttöönotto eri palvelimilla ja ohjelmistoissa
- Parannettu mekanismia, jolla sisältöä ladataan dynaamisesti sivua vieritettäessä.
- Video-elementin uusiminen
- Tietuenäytön rakentamista tehostaminen helpottamaan formaattien esittämiseen liittyvää kehitystyötä ja kenttien järjestyksen muokkausta.
- Markdown-kuvauskieleen liittyvän toiminnallisuuden refaktorointi.
- Uudistettu koodia, jonka avulla Finna esittää useammasta hakustaustajärjestelmästä tulevia hakutuloksia yhdessä hakutulostilassa.
- Parannus kuvailussa olevien kielikoodimerkintöjen käännosten käsittelyssä.
- Finnan tietokannan merkistöstandardiin liittyvän tuen parantaminen
- Ohjelmiston tukea parannettu tietueille, joissa on monikielisiä tietoelementtejä.
- Ontologialinkkejä hyödyntävän Finto-rikastuksen koodin rakenteen parantaminen.
- Uusi SOAP-moduuli rajapintakutsujen käsittelyyn.
- Ohjelmistoon liittyvien automaattisten testien lisääminen.
- Finnan indeksissä korvattiin ”Voikko” ”Raudikolla” (suomen käsittely) ylläpidettävyyden, toiminnan ja suorituskyvyn parantamiseksi

Vuonna 2022 ohjelmiston kunnosta huolehdittiin myös merkittäväällä määrällä ohjelmistovirheiden korjauksia. Korjauksia oli yli 150. Iso osa niistä liittyi käyttöliittymien esityskerroksen virheisiin ja taustajärjestelmien integrointeihin.

Hallintaliittymän ja Finna-käyttöliittymien hallinnan kehittäminen

Hallintaliittymän uusi versio julkaistiin 2022 toukokuussa. Uudistetun hallintaliittymän parannukset keskittyivät etenkin näkymien hallinnan sujuvoittamiseen, valikoiden selkeyttämiseen ja ruotsinkieliseen versioon. Hallintaliittymän kehitystä jatkettiin keskittymällä virheiden korjauksiin ja koodin refaktorointiin. Parannusten tavoitteena on ollut VuFindin koodauskäytäntöjen käyttöönotto ja ottaa samalla askeleita kohti hallintaliittymän lähdekoodin julkaisua.

15.02.2023

Loppuvuodesta kehitettiin myös tilattavia raportteja tuomalla niihin uudenlaista käyttötilastodataa.

Useiden organisaatioiden mukaantulo ja samaan aikaan tapahtuvat uudistukset käyttöliittymissä ja niiden hallinnassa on näkynyt vuoden aikana annetun asiakastuen ja uusien ohjeiden määrissä. Suuri osa niistä auttaa asiakkaita käyttöliittymien räätälöinnissä. Suoraa tukea asiakkaille on annettu hallintaliittymän koulutustilaisuuksissa ja vastaamalla asiakkaitten kysymyksiin palvelupostissa sekä Finnan keskustelufoorumilla. Kaiken kaikkiaan käsiteltiin n. 1280 palvelupostia, joista suurin osa oli tuotannossa olevien organisaatioiden kysymyksiä, ja n. 27 % liittyi mukaan tulevien organisaatioiden tukemiseen. Suurin ponnistus käyttöliittymien räätälöinnin asiakastuessa liittyi syksyllä käyttöön otettuun evästehallintaan ja sen edellyttämiin muutoksiin organisaatioiden omissa Finna-hakupalveluissa.

Käyttöliittymien vakiintuneiden toiminnollisuuksien kehittäminen ja käytettävyyden parantaminen

Tässä kappaleessa kuvataan yleistä käytettävyyttä parantaneita toimenpiteitä, jotka kuuluvat perustehtävän mukaiseen kehittämiseen. Yleisen käytettävyyden parantaminen tukee myös vision mukaista saumatonta käyttökokemusta.

Parannukset saavutettavuuteen ja mobiilikäytettävyyteen

Saavutettavuuden parantaminen on Finnan jatkuvaa toimintaa, joka kuuluu kaikkeen kehittämiseen. Aikaisemmista laajoista saavutettavuustesteistä listatut kriittiset ongelmat on korjattu vuoden aikana ja loppuja saavutettavuusongelmista käsitellään normaalien ohjelmistovirheiden tapaan.

Finnan mobiilikäyttöä parannetaan jatkuvasti ja myös tämä on osa jatkuvaa toimintaa, joka huomioidaan aina käyttöliittymän muutoksissa. Vuonna 2022 on korjattu mm. oman tilin herätteitä ja haun rajausta mobiilikäyttöliittymissä. Näiden lisäksi on erityisesti tähdätty parannuksiin, joita uusimmat selaintekniikat mahdollistavat ja jotka mahdollistavat mobiiliapplikaatioista tuttua käyttökokemusta. Käytännössä tämä on tarkoittanut Progressive Web Application (PWA) -tekniikan tuen laajentamista, niihin liittyvien asiakasohjeiden valmistelua ja viestitty uusista mahdollisuuksista asiakasorganisaatioille. Osa tästä työstä liittyi kirjautuneen käyttäjän käyttökokemuksen parantamiseen, joka jäi teknisen toteutuksen osalta vielä kesken.

Tietosuojasivu

Evästehallinnan uudistamisen ohessa tarvittiin uudistuksia tietosuojasivun sisältöihin. Samalla sen ylläpitoa parannettiin niin, että organisaatioilla on mahdollisuus tuoda omaa sisältöä uuteen sivulle, niin että se muuten pysyy keskitetyssä ylläpidossa. Myös tietosuojaseloste päivitettiin.

Muita yksittäisiä käytettävyyssparannuksia

Useita pieniä visuaalisia parannuksia sekä saavutettavuuskorjauksia. Pieniä käytettävyyssparannuksia tehtiin myös mm. eräpäivämuistutukseen ja uutuusvahtiin. Omat suosikit listaa parannettiin etenkin lukulistojen tuottamisen tarpeisiin.

15.02.2023

Palautelomakkeita parannettiin mm. laajentamalla rajapintalähetysten sisältöjä. Oma tili -osioon tehtiin useita parannuksia mm. käyttäjätunnusten luontiin, kirjastokortin liittämiseen ja varausten esittämiseen liittyen.

Parannuksia taustajärjestelmien integrointeihin

- Kirkantaan syötettyjen henkilökunnan yhteystietojen esittäminen organisaatiosivulla.
- Saatavuustiedot
  - Määrittely, joka mahdollistaa, ettei lehtien saatavuustietoja avata suoraan.
  - Esittämistavan visuaalisia parannuksia sekä ruudulla, että tulostettuna.
  - Teosten määrän esittäminen myös silloin, kun kaikki teokset ovat lainassa.
  - Kohan yhteisöversio: mahdollisuus tuoda hyllytarkenne näkyviin.
- Verkkomaksaminen
  - Käsittelyn parannuksia mm. keskeytynyt maksutapahtuman jälkeen voi aloittaa maksamisen uudelleen.
  - Tuki Paytrailin uudelle verkkomaksurajapinnalle
  - Verkkomaksamiseen on tehty muutos, joka estää mahdollisuuden aloittaa maksaminen uudelleen menemällä selaimen paluutoiminnolla taaksepäin.
  - Turun verkkomaksamisrajapinta, joka on Vaski-kirjastojen käytössä, uudistui ja siihen liittyvät muutokset huomioitiin Finnan kehityksessä
- Varaukset
  - Lisäsimme mahdollisuuden käyttää HTML-koodia Et voi varata - tekstin käännöksessä (avain title_cant_place_hold_html, jota käytetään title_cant_place_hold:n sijaan, jos se on määritetty). Näin tekstiin voi lisätä esim. linkin ohjesivulle.
  - Selvensimme Aurora-kirjastoissa uusimiskertojen näyttämistä silloin kun uusintaa ei voi tehdä.
  - Sierra: Varauksen muokkauksessa tarkistetaan jäädytysmahdollisuus erikseen noutopaikan vaihtamisesta, ja käyttäjälle kerrotaan, jos kaikkia muutoksia ei saatu tehtyä.
  - Sierra: Varausten muokkausta parannettu niin, että noutopaikan vaihtaminen onnistuu, vaikka jäädytystä ei voisikaan vaihtaa
  - Aurora: Varauslomakkeelle varauksen alkamisaika (Varaus jäädytetään siihen saakka)
- Mikromarc:
  - MikroMarc-kirjastoissa lainahistorian piilottaminen on nyt mahdollista. Parannus on jo tuotannossa.
- Axiell / Aurora
  - Axiell-kirjastojen lehtien numeroiden järjestämisestä on korjattu, jotta se toimisi paremmin niissä tapauksissa, kun numerointiedossa on muutakin kuin yksinkertainen numero
- Alma
  - tilin vanhenemispäivä näytetään omilla tiedoissa. Jos tili vanhenee 30 vuorokauden sisällä, näytetään siitä lisäksi erillinen ilmoitus. (+ Ilmoitetaan kun kortti on vanhentunut Almassa, julkaisun jälkeinen hotfix)

Parannuksia kuvailutietojen esittämiseen ja hakutoimintoihin

Tiivis yhteistyö ja jatkuvat parannukset organisaatioiden kuvailemien tietojen löydettävyyteen ja esittämiseen näkyy selkeästi mm. katsomalla toteutettuja

15.02.2023

parannuksia Finnan version julkaisujen viesteistä. Kehittyvään kuvailuun ja metadataformaatteihin liittyvä työ on merkittävä osa Finnan perustehtävää.

Vuoden 2022 osalta parannukset ovat liittyneet erityisesti julkaisuarkistojen ja museoiden käyttämän QDC (Qualified Dublin Core) formaattiin, arkistojen EAD3:een ja museoiden Lidoon unohtamatta jatkuvia parannuksia Marc 21:n

Ohessa lista muutoksista esitys- ja hakutoimintoihin, jotka liittyvät kuvailuun ja metadataformaatteihin.

- Uusi parempi näkymäkohtaisesti säädettävä Ei hakutuloksia -vinkki
- DC/QDC
  - Korjaus Journal.fi -lehtien sallittujen käyttötapojen esittämiseen
  - Nimekkeen kieliversioiden esittäminen
  - Aineistokokonaisuuksien rakenteen esittäminen EAD-tietueiden tapaan
  - *identifier*-elementin sisältämä, museoiden aineistotunnisteen esittäminen
  - QDC-tietueissa mahdollistettiin korkearesoluutiokuvien lataus
  - In copyright -merkintä näytetään samalla tavalla kuin LIDO-tietueissa
  - jos kentän dc.rights.accesslevel arvo on restrictedAccess tai kentän dc.rights.accessrights arvo on “Rajattu käyttöoikeus”, aineistoa ei indeksoida vapaasti verkossa satavaksi.
  - Aineistojen isPartOf-kenttien tiedot mukaan Sisältyy kokonaisuuteen -fasettiin
- EAD-tietueiden näyttäminen:
  - Käyttöoikeuslisenssit haettaviksi ja hakusuotimeen sekä CC-lisenssien näyttäminen aineistosivulla
  - Muutimme kielitiedon indeksoinnin siten, että siinä ensisijaisesti käytetään langcode-attribuuttia ja toissijaisesti language-elementin sisältöä
  - Otsikoiden kieliversioiden näyttäminen samalla tavalla kuin LIDO:ssa
  - Kuvan zoomaus on nyt mahdollista EAD3-tietueissa.
  - EAD3-tietuenäyttöön samanlainen usean kuvan käsittely ja kuvanlatauspainike, kuin LIDO-tietueissa.
  - Poistettu varoitus digitaalisten aineistojen puuttumisesta Collection-sivupohjan Aineistot-välilehdestä sekä sarjatasoilta
  - EAD3-tietueissa aikaa ei yritetä näyttää otsikoissa, jos se puuttuu
  - Arkistonmuodostajan toimintavuodet näytetään sen nimen yhteydessä, jos saatavilla
  - Jos yhdessä geogname -elementissä tulee useampi samaa paikkaa koskeva tieto, ne näytetään nyt kaikki.
  - Näytetään linkki aineiston alkuperäiseen lähteeseen silloin kun se on saatavilla.
  - EAD3-tietueissa esitetään aineistojen analogisten kappaleiden tarkemmat tiedot (ilmentymätiedot) Saatavuustiedot-välilehdellä.
  - Otherfindingaid- ja bibliography-kenttien sisällön esittäminen kokoelmasivulla.
- FORWARD
  - Kuvauspaikat löydettäväksi
  - Tietuesivulle lisätty puuttuneita “muuta esiintyjiä”.
  - Elokuvaan liittyvät kiitokset näytetään nyt tietuesivulla

15.02.2023

- näytämme nyt myös tekijät elonet-tagien “muuttekijat” ja “muutesiintyjat” alta
- LIDO
  - Yhteistyö, suunnittelu ja tekninen toteutus hierarkkisen LIDO-aineiston esittämiseksi:
    - Aineistokokonaisuuksien ja kokoelmarakenteen näyttäminen samalla tavalla kuin arkistoaineistojen kohdalla. Hierarkian testaus ja käyttöönotto jatkuu Museoviraston kanssa.
    - Loimme uuden välilehden näiden aineistojen kokoelmarakenteelle
  - Valmistuspaikka indeksiin
  - Suunnittelijan tiedot mukaan tekijä-fasettiin
  - Mahdollisuus ladata tietueessa mukana tulevat dokumenttitiedostot + ohje
  - Kaikki aiheeseen liittyvät kentät: aiheet, aiheen aika, paikka ja tarkenne näytetään peräkkäin.
  - Suunnittelijan tiedot näkyviin samalla tavalla kuin valmistajan tiedot: tietuesivulla
  - “inventaarionumero”-termi korvattu termillä “tunniste”
  - Aineistoon liittyvän julkaisun tietojen esittämistapaa parannettu tietuesivulla
  - editiotiedot näkyviin tietuesivulla esimerkiksi valokuvia ja taidegrafiikkaa varten
  - tyhjiä kenttiä ei enää näytetä esim. Kokoelma- Merkinnät- ja Julkaisut - otsikoiden alla
  - paransimme inscriptions-elementin sisällön esittämistapaa
  - Parannettu event-kenttien tyyppien käännöksiin liittyvää koodia ja lisätty puuttuvia käännöksiä
  - erottelimme paikat muista aiheista
  - Parannettu metadatassa tyhjäksi jääneiden displayDate-, earliestDate- ja latestDate-elementtien käsittelyä; aiemmin niissä saattoi näkyä katseluhetken päivämäärä
  - Tietuesivulla on tuotu näkyviin mittojen kattavuutta kuvaavat tarkenteet.
  - siirsimme *resourceDescription* -elementtien sisällöt *Näytä kuvan tiedot* -pudotusvalikon alle, jos ao. resurssi/tiedosto on sellainen, joka näytetään tietuesivun kuva – alueella
  - Objektin kielitiedon tuominen hakuindeksiin, kun se on mahdollista
- MARC 21
  - Puhetta sisältäviin äänitallenteisiin erottelu online-aineistoihin ja muihin.
  - Kentät 509 2 ja 920 3 mukaan hakuindeksiin
  - Kenttä 505 1 \$t mukaan nimekehakuun
  - Parannettu 382-kentän (esityskokoonpano) esitystapaa Muusa-ryhmän suosituksen mukaiseksi
  - Poistettu kentän 348 osakentän 2 (termin lähde) näkyvistä tietuesivulla
  - Aineiston julkaisuvuosi näytetään aina kentän 008 ensimmäisestä vuosiluvusta, emme enää näytä mahdollista toista vuotta (alkuperäisjulkaisun julkaisuvuosi) tästä kentästä
  - Kenttä 534 (huomautus alkuperäisversiosta) tuotu näkyviin
  - Toimme kentän 753a (Tietokoneen merkki ja malli) näkyviin tietuenäytölle selitteellä “Laitteisto”

15.02.2023

- Kentän 490 1 osakenttä v (sarjan numero) näytetään nyt tietuesivulla osakentän a (sarjan nimi) rinnalla
- Toimme kentän 027 (standardin numero) näkyviin tietuesivulle
- Toimijatiedot
  - EAC-CPF-tietueissa näytetään nyt toimijatiedon lähteen linkki, jos sellainen on saatavilla
  - EAC-CPF-tietueet: lisäsimme toimijan muiden nimimuotojen yhteyteen niiden käyttövuodet ja roolit
- Pieniä korjauksia LRMI:n esittämiseen ja indeksointiin

Jatkokäytön palvelut: rajapintakäyttö

Finna-rajapintapalveluiden hallinnan suunnittelu oli vähäistä ja se kytkeytyi enemmän Kansalliskirjaston yhteiseen työhön.

Käytännössä Finna-rajapintapalvelut kehittyivät kuitenkin merkittäväällä tavalla. Syksyllä julkaistiin kokonaan uusi OAuth 2.0:aan pohjautuva OpenID Connect (OIDC) Provider. Rajapinta tarjoaa mm. parempia mahdollisuuksia sellaisten ulkopuolisten palveluiden integrointiin Finnaan, jotka edellyttävät tietoja käyttäjästä, kuitenkin niin, että käyttäjällä on täysi kontrolli siirrettäviin tietoihin.

Osana AOE-hanketta on myös tehty ensimmäinen kokeiluversio Finna-rajapintapalveluiden toteutuksesta. Rajapintaa voidaan käyttää siihen, että esim. oppimisalustoista voisi käydä poimimassa Finna-aineistoja ja tuoda ne sitten oppimisalustaan hyödynnettäviksi. Rajapintaa voitaisiin tulevaisuudessa myös hyödyntää aineistojen poimimiseen aineistopakettityökaluun.

Jatkokäytön palvelut: Europeana aggregointi

Kansalliskirjasto toimii Europeanan kansallisena aggregoijana ja ylläpitää osana Finna-palvelukokonaisuutta tätä tarkoitusta varten Formula-välityspalvelua. Vuonna 2022 Formula-palvelu sai kolme uutta asiakasta, kun Arkkitehtuurimuseo, Järvenpään taidemuseo ja Forum Marinum ryhtyivät tarjoamaan aineistojaan Europeanaan. Tämän lisäksi tehtiin päivityksiä Museoviraston aggregointiin ja useita parannuksia ja lisäyksiä LIDO-EDM-mappaukseen. Myös Helsingin kaupungin museon tietolähteen vaihto ja aineiston päivitys Europeanaan valmistui.

2. Paras käyttökokemus

Aineistojen esittäminen ja saumaton käyttökokemus

Tietuesivun uudistus

Vuoden alussa suunniteltiin aineistotietoja esittelevän tietuesivun uudistamista. Uudistuksen tarkoitus oli parantaa sivun käytettävyyttä, edistää saumatonta käyttökokemusta ja koota kuvaa tietueiden esittämisen nykytilanteesta ja mm. asiakkaiden tarpeista. Tavoitteita kirkastettaessa tehtävässä tartuttiin aluksi erityisesti käyttöoikeuksien ja digitaalisten objektien esittämiseen. Edellä mainittujen asioiden lisäksi keskityttiin sivun visuaalisen kokonaisilmeen kehittämiseen. Työ jatkui

15.02.2023

käyttöliittymäsuunnittelulla ja prototyypin hahmotteluina. Käytettävyydesti tehtiin syksyllä ja siihen liittyi mm. uuden ”isokuva”-asettelun testaus, ponnahdusmodaalin poisto, mobiilikäyttö ja katso myös-komponentin eri variaatiot. Käyttöliittymäsuunnittelua jatkettiin käytettävyydestien tulosten pohjalta. Tietuesivun uudistamiseen liittyvät julkaisut tehdään vuoden 2023 aikana.

Digitaalisten aineistojen esittäminen

Digitaalisten aineistojen esittämiseen liittyviä asteittaisia parannuksia on jatkettu vuoden 2022 aikana mm. seuraavasti:

- Mahdollisuus näyttää iso kuva tietuesivulla näkymän asetusten ja kuvailun sisällön perusteella silloin, kun se ei formaatin puolesta ole oletus (LIDO & FORWARD)
- 3D-mallien katseluohjelmaan tehtiin parannuksia ja ohjeita päivitettiin
- PDF-kansikuvien näyttämisen toimintavarmuutta ja suorituskykyä parannettiin
- Vimeo ja video player: lisätty tuki Airplayn käyttämistä varten ja koodin uudistaminen.

Aineistojen löytämiseen liittyvän käyttökokemuksen parantaminen

Suosittelut ja hakuehdotukset

Finnan olemassa olevia suosittelu toimintoja parannettiin kehittämällä *katso myös* -komponentin suosituksia kirjastoaineistoille ja tarjoamalla tähän liittyviä ohjeita ja tukea. Lisäksi parannettiin myös hakulaatikon automaattisia ehdotuksia (nk. *autocomplete* toiminto) erityisesti ISBN-numeroihin liittyen ja tarjottiin tähän liittyvää ohjeistusta.

Popover-toiminto

Syksyllä käyttöön otetun Popover-toiminnon avulla Finnassa voidaan tarjota hakuvaihtoehtoja tekijä- ja aihekentille, näyttää tekijän toimijatietoa, linkittää toimijasivuun (jos se on mahdollista näkymässä), näyttää ontologioihin linkitettyjen aiheiden ohjaustermit sekä kieliversiot. Lisäksi sen avulla voidaan linkittää aineistoihin liittyvien paikkojen muinaisjäännös- ja rakennusperintötunnukset Kypfi.fi-palveluun. Muinaisjäännös- ja rakennusperintötunnuksista tehtiin myös haettavia, mikä helpottaa niiden hyödyntämisen myös muissa palveluissa Finna API:n kautta.

Korkeakoulujen sähköiset aineistot

Vuoden aikana tuotettiin mittavia teknisiä parannuksia hakutoimintoon, joka yhdistää hakutuloksia useasta hakuindeksistä. Yhdistetty hakutulos on mahdollista ottaa käyttöön korkeakoulukirjastoissa, jotka ovat hankkineet käyttäjilleen pääsyn keskitetystä artikkeli-indeksistä (CDI tai EDS) haettaviin lisensoituihin aineistoihin. Kehittämisen tavoitteena on helpottaa yhdistetyn hakutuloksen käyttöönottoa korkeakoulukirjastoissa. Käytettävyydestikumppanina on Jyväskylän yliopiston kirjasto ja testi suoritetaan 2023 tammikuussa.

Saumatonta siirtymistä saatavilla oleviin aineistoihin parantaa tuki ThirdIronin LibKey-rajapinnalle, mikä mahdollistaa LibKey-saatavuuslinkityksen integroinnin omaan Finna-näkymään. Ohjeet ja käyttöönotto vuoden 2023 alussa.

Myös julkaisuarkistojen kokotekstihaun käytettävyyssarviointia tehtiin. Arvioinnissa todettiin käyttöönoton edellytykseksi tarve näyttää hakutuloksissa, mihin haku on kohdistunut. Teknisen arvion mukaan tämä edellyttää lisää suorituskykyä palvelimilta. Työ jatkuu 2023, kun palvelinkapasiteettia on skaalattu.

Lisäksi testattiin ExLibriksen rajapinnan mahdollisuutta tarjota sitaattitietoa. Selvityksen mukaan viitatus ja viittaavat lähteet saadaan CDI-hakutuloksiin. Tämän pohjalta jatketaan käyttöliittymien ja teknisen toteutuksen suunnitteluun 2023.

Ontologioiden hyödyntäminen

Ontologiarikastuksiin tehtiin paljon teknisiä uudistuksia ja rikastamista laajennettiin eri formaatteihin. Yhteistyössä Finton kanssa kehitettiin mm. YSO-paikkojen sisältämien koordinaattitietojen rikastamista, joka jäi odottamaan käytettävyyden kannalta olennaista paikkoihin liittyvää luokitustietoa.

3. Edistämme tiedonsaantia ja elinikäistä oppimista

Finna.fi:ssä tarjotut sisällöt kertovat palvelun tavoitteesta toimia väylänä, jota kautta tutkimuksen ja oppimisen sisältöjä saadaan laajasti käyttöön. Etusivun nostot valikoituihin sisältöalueisiin, ajankohtaiset ja suositellut aineistot, tai Instagram-syötteen kuvat tarjoavat Finnan sisältöjä oppijoiden ja tiedonhakijoiden tarpeisiin.

Finna.fi

Viime vuonna kerättiin Finnaan liittyviä käyttäjähaastatteluja ja niistä tuotettiin tarinoita teksti- ja videomuodossa. Tarinoilla esiteltiin erilaisia tapoja hyödyntää Finnaa esimerkiksi tutkimuksessa ja harrastuksissa.

Strategisen viestintäsuunnitelman mukaisesti Finna.fi:tä profiloidaan mm. luotettavan ja tutkitun tiedon lähteenä. Viestinnän sisällöissä tuotiin esiin Finna.fi:n tiedeaineistoja ja ohjattiin käyttäjiä esimerkiksi Oikopolku tutkittuun tietoon - sisältösivulle. Sisällöllisenä painopisteenä markkinoinnissa näkyivät myös Finnan oppimiseen liittyvät aineistot. Näistä painopisteistä viestittiin erityisesti opettajille, opiskelijoille ja työikäisille.

Finna Luokkahuone

Vuonna 2022 on jatkettu Finna Luokkahuoneen kehittämistä. Alkuvuodesta sisältöalueesta tehtiin kattava käytettävyystudkimus. Tämän tulosten pohjalta Luokkahuoneen Oppimateriaalit- ja Lukutaidot-välilehti uudistettiin ja etusivu päivitettiin. Välilehtien käytettävyyteen tehtiin myös parannuksia. Organisaatioiden kanssa tehtävää yhteistyötä on parannettu ja tuotettu yhteistyössä 10 uutta aineistopakettia oppijoille.

15.02.2023

Oikopolku tutkittuun tietoon ja avoimet tieteelliset julkaisut

Myös kotimaiseen avoimen tutkimustiedon äärelle johdatteleva finna.fi-sisältöalue, *Oikopolku tutkittuun tietoon* kehittyi ja sen käytettävyyttä, sekä avointen verkossa julkaistujen tutkimusartikkeleiden löydettävyyttä parannettiin. Ennen kaikkea sisältöalueeseen liittyvää yhteistyötä kehitettiin. Julkaisuarkistoja ylläpitäviä organisaatioita kutsuttiin työpajaan, jonka tuotoksena syntyi ohjeita julkaisunostojen tekemiseksi. Vuoden aikana myös kaksi uutta julkaisuarkistoa saatiin mukaan Finnaan.

Aineistopakettityökalu ja poimintarajapinta

Finnan kehittäminen niin, että sen sisältöjä voidaan osallistavalla tavalla kehystää paremmin oppijoiden ja luotettavaa tietoa etsivien tarpeita ajatellen, on yksi keskeisistä pidemmän ajan tavoitteista. Tähän liittyen kehitettiin Finnan aineistopakettityökalun ensimmäistä versiota organisaatioiden käyttöön. Työ sisälsi vaatimusten kartoitusta ja toteutusvaihtoehtojen arviointia ja testausta. Työkalun tekniseksi rungoksi valittiin Drupal ja kehitystehtävät listattiin. Työkalusta viestittiin myös asiakasorganisaatioille. Loppuvuodesta suunniteltiin ja kehitettiin tietomallia, sekä aloitettiin käyttöliittymien muotoilu ja kehitystyö. Uusi aineistopakettityökalu on tarkoitus avata asteittain käyttöön vuoden 2023 aikana.

Kehitteillä olleen uuden poimintarajapinnan pilotointi ei päässyt etenemään vuoden lopulla pilottikumppanin henkilöstövaihdosten vuoksi. Mediamaisterin kanssa sovittiin pilotin jatkamisesta vuonna 2023. Osa hankerahoituksesta siirrettiin tämän vuoksi seuraavalle vuodelle.

Finna Tutkijasali

Finna Tutkijasalin pilottiversion ylläpitoa jatkettiin sovitun mukaisesti, ja lisäksi korjattiin joitakin sivustoon jääneitä saavutettavuusvirheitä.

Vuonna 2022 päädyttiin rahoituksen jatkuvuuden epävarmuuden vuoksi jättämään palvelu toistaiseksi IP-rajoitusten taakse. Tästä syystä uutta sopimusta, jossa otetaan huomioon usean organisaation tietosuojattujen metatietojen yhdistyminen samaan rekisteriin, ei ole tehty, eikä palvelua olla laajennettu muille arkistoille.

4. Yhdessä saavutamme enemmän

Finna-palveluiden kehittäminen edellyttää vahvaa yhteistyötä digitaalisten kirjasto-, kulttuuri- ja tiedepalveluiden toimijoiden kanssa kotimaassa ja kansainvälisesti. Vuonna 2022 yhteistyötä jatketaan erit. CSC:n kanssa, joka ylläpitää Avointen oppimateriaalien palvelua ja on Finnan tutkijasali -ohjelmiston toteuttaja. CSC ylläpitää myös Finnan palvelimia ja on keskeinen kumppani tietoturvaan liittyvässä kehittämisessä. CSC:n ylläpitää myös Tutkimustietovarantoa ja Tiedejatutkimus.fi-palveluita. Palveluiden edustaja osallistui Finna-konsortion ohjausryhmän työpajaan. Finna osallistui myös tilaisuuksiin ja tapaamisiin CSC:n vetämän korkeakoulujen digivisio-hankkeen kanssa ja selvitti sen mahdollisia yhteyksistä Finnan kehitykselle.

Finnassa jatkettiin yhteistyötä kirjastojen e-kirjastohankkeen kanssa sekä oltiin mukana suunnittelemassa Varastokirjaston Airut-hankkeen kaukolainapalvelua

15.02.2023

osallistumalla mm. hankkeen ohjausryhmätyöskentelyyn. Vuoden lopulla valmistauduttiin ReShare-ohjelmiston integrointiin ja pilotointiin. IndexDatan ohjelmistossa tunnistettiin kuitenkin teknisiä ongelmia, jonka vuoksi integroinnin kehittämien jätettiin odottamaan hankkeen päätöksiä etenemisestä.

Kansalliskirjastossa käynnistyi kesäkuussa 2022 hanke Saamelaiskielten tuki digitaalisissa palveluissa. Hankkeeseen valittiin kolme Kansalliskirjaston palvelua: Finna, Finto ja Kotoistus. Ne muodostavat kansallisesti merkittävän palveluiden kokonaisuuden, johon hankkeessa luodaan pohjoissaamen tuki. Finna-palvelun osalta tärkeä tulos on ollut palvelun käyttöliittymäkomponenttien kääntäminen. Osio valmistuu ja julkaistaan 2023. Tämä mahdollistaa Finna.fi-sivuston ohella eri organisaatioille (kirjastoille, museoille ja arkistoille) ottaa käyttöön omia pohjoissaamenkielisiä Finna-näkymiä. Toinen vuoden 2022 tuotos on ollut Finna-palvelun hakuindeksin YSO-termejä sisältävän kuvailun rikastaminen pohjoissaameksi käännettyillä käsitteillä. Tämä mahdollistaa aineistojen löytämisen tulevaisuudessa pohjoissaamenkielisillä hakutermeillä.

Opetus- ja kulttuuriministeriön alan strategiatyössä Finnasta osallistuttiin yksityisarkistostrategian työpajaan ja Kansalliskirjaston lausuntoon koskien ehdotusta kulttuuriperintöstrategiaksi. Edellisvuoden tapaan Finnan edustajat osallistuivat arkistojen, kirjastojen ja museoiden muodostaman Digitalisen kulttuuriperinnön pyöreän pöydän toimintaan. Kuvailuyhteistyössä Finnasta osallistuttiin KAM-kuvailuryhmän aineistotyyppityöstöön ja kirjastojen kuvailevan metatiedon asiantuntijaryhmän toimintaan. Kirjastoalan verkkostandardityöryhmässä (KATVE) Finnalla on myös ollut edustus.

Kulttuuriperintöalan digitaalisten infrastruktuurien EU-tason yhteistyöhön osallistuttiin European Data Space for Cultural Heritage -asiantuntijaryhmässä ja Europeanan aggregoijien foorumilla. Uutta Collaborative Cloud for Cultural Heritage –infrastruktuurialoitetta seurattiin aktiivisesti ja annettiin siitä palautetta. Finna jatkoi myös tiivistä yhteistyötä avoimen lähdekoodin VuFind ohjelmiston kansainvälisessä kehityksessä ja osallistui VuFind® Project Management Committee (PMC):n työskentelyyn mm. ohjelmiston kehittämisen strategiseen suunnitteluun.

5. Julkisuuskuva ja markkinointi

Vuonna 2022 Finna-palveluissa jatkettiin strategisen viestintäsuunnitelman toteuttamista. Strateginen viestintäsuunnitelma linjaa Finna.fi-palvelun ja alustapalveluiden viestintää tulevina vuosina. Suunnitelma perustuu Finnan visioon ja se on laadittu yhdessä henkilöstön kanssa.

Finnan viestinnän ja markkinoinnin keskeisenä tavoitteena on luoda Finnasta suomalaisten tuntema verkkobrändi. Tunnettuuden kasvattamisessa onnistuttiin hyvin vuonna 2022. Finnan sosiaalisen median kanaviin tehtiin noin 800 julkaisua, jotka keräsivät yli neljä miljoonaa näyttökertaa. Tämä on yli miljoona näyttökertaa enemmän kuin viime vuonna 2021. Somekampanjoiden tuottama liikenne Finna.fi:hin kasvoi vuonna 2022 noin 10 000 käynnillä.

15.02.2023

Sosiaalisen median kanavien seuraajamäärä jatkoi noususuuntaisena, ja kasvoi n. 14 prosenttia vuoteen 2021 nähden. Somekanavista erityisesti Facebookissa ja Instagramissa pyrittiin ohjaamaan käyttäjiä Finnan sisältöjen pariin ja tarjoamaan inspiraatiota hakupalvelun käyttöön. Tavoitteessa onnistuttiin, sillä sosiaalisen median kanaviin tehtyjen julkaisujen kautta siirryttiin Finna.fi:hin lähes 190 000 kertaa. Tämä on 8 % enemmän kuin vuonna 2021.

Palvelun näkyvyyttä kartutettiin verkossa ja printtijulkaisuissa monikanavaisilla mainoskampanjoilla noin kerran kuukaudessa. Näkyvyyden parantamisessa hyödynnettiin myös Finnan satoja asiakasorganisaatioita tuottamalla näiden omille Finna-sivustoille uusia, Finna.fi:hin ohjaavia bannereita. Lisäksi asiakasorganisaatioita aktivoitiin tuottamaan sisältönsitoja Finna.fi:n etusivulle.

Ansaitun median puolella Finna mainittiin kaikkiaan noin 190 verkkouutisessa. Medianäkyvyyttä saatiin mm. Tampereen alueen PIKI-kirjastojen uudesta Finna-verkkokirjastosta kertovissa uutisissa. Lisäksi syksyllä pidettiin ”Mitä hyötyä Finnasta on toimittajille?” -webinaari, jossa toimittajia opastettiin hakupalvelun käyttöön ja annettiin juttuvinkkejä Finnan sisällöistä. Webinaariin osallistui noin 60 toimittajaa.

Vuoden 2022 aikana suunniteltiin myös Finnan tulevaa juhlavuotta. Finnan kymmenvuotisjuhlan kautta pyritään saamaan palvelulle lisää näkyvyyttä, parantamaan Finnan tunnettuutta ja innostamaan ihmisiä sen sisältöjen pariin.

Finnan tunnusluvut

Finna-palvelun tunnusluvut	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Indeksin viitteiden määrä	16,7 milj.	25,3 milj.	43,2 milj.	47,7 milj.	64,9 milj.	73 milj.	81,5 milj.	77,4 milj.	79,1 milj.
Aineistojen määrä finna.fi:ssä	9 milj.	10,2 milj.	12,2 milj.	13,6 milj.	15,3 milj.	16,5 milj.	15,9 milj.	17,5 milj.	17,4 milj.
Verkossa saatavilla olevia aineistoja finna.fi:ssä	1 milj.	1,2 milj.	1,6 milj.	1,9 milj.	1,9 milj. ¹	2,1 milj.	2,1 milj.	2,5 milj.	2,9 milj.
Avoimen kulttuurin lisenssein merkityt aineistot finna.fi:ssä			≈220 000	≈398 000	≈471 000	≈497 000	≈591 000	≈908 000	≈1060000
Mukana olevat organisaatiot	85	253	278	332	385	398	438	462	479
Aineistoja tarjoavat organisaatiot finna.fi:ssä	53	106	207	230	344	369	384	421	445
Tuotannossa olevien näkymien määrä	14	32	58	69	80	82	91	110	124
Käynnit finna.fi:ssä	756 331	812 341	1 145 686	1 901 846	2 269 768	2 474 359	2 903 321	3 842 074	4 263 366
Käynnit kaikissa Finna-näkymissä	1,2 milj.	2,7 milj.	7,4 milj.	23,6 milj.	31,3 milj.	42,8 milj. ²	44,2 milj.	44,8 milj.	51,6 milj. ³

- *Indeksin viitteiden määrä* kertoo kaikkien Finnaan eri tietolähteistä haravoitujen aineistokuvailutietojen määrään ilman, että ne yhdistyvät muiden tietolähteiden tietoihin ”deduplikoinnin” vuoksi. Määrä sisältää kaikissa Finna-näkymissä näytettäviä kuvailutietoja, myös mm. organisaatioiden omaan käyttöön lisensioitujen aineistojen kuvailut, joita ei näytetä finna.fi:ssä.
- *Aineistojen määrä finna.fi:ssä* kertoo finna.fi:ssä näytettävien kuvailutietojen määrän, niin että eri tietolähteistä tulevat identtiset kuvailutiedot lasketaan yhdeksi aineistoksi.
- *Verkossa saatavilla olevia aineistoja finna.fi:ssä* kertoo edellä mainitun tunnusluvun mukaisesti ne finna.fi:n aineistot, joihin liittyy joku linkitetty digitaalinen kuvailunkohde. Tällaisia ovat mm. linkitetty kokoteksti-tietueet, tai kuvat. Osa näistä aineistoista eivät ole avoimesti verkossa saatavilla.
- *Avoimen kulttuurin lisenssein merkityt aineistot finna.fi:ssä* kertoo sovitulla tavalla EAD-, MARC21- ja Lido-formaatteihin merkityistä avoimen kulttuurin lisenssejä sisältävistä aineistotiedoista.
- *Mukana olevat organisaatiot* sisältävät kaikki organisaatiot, jotka ovat solmineet, tai valtuuttaneet solmimaan Finnan palvelusopimuksen. Kimppana mukaan tulleet organisaatiot ovat siis tässä luvussa laskettu auki niin, että kaikki kimpan organisaatiot on otettu huomioon.
- *Aineistoja tarjoavat organisaatiot finna.fi:ssä* tarkoittaa kaikkia niitä organisaatioita (kimpat auki laskettuina), joiden aineistoja on finna.fi:ssä, tai sellaisissa omissa näkymissä, jotka on julkaistu.
- *Tuotannossa olevien näkymien määrä* tarkoittaa niitä näkymiä, jotka on julkaistu Finnan Hallintaliittymässä.
- *Käynnit finna.fi:ssä* tarkoittaa onnistunutta käyntiä (SFS-ISO2789 2.2.1)
- *Käynnit kaikissa Finna-näkymissä* tarkoittaa onnistunutta käyntiä missä tahansa julkaistussa Finna-näkymässä (SFS-ISO2789 2.2.1)

¹ Verkossa saatavilla olevan aineiston tunnusluvun keräys muuttunut vuonna 2018. Uudessa tavassa pyritään poistamaan ne verkkoaineistot, jotka eivät ole vapaasti saatavilla.

² 2020 Tilastoinnissa oli katkoja elo-syyskuussa ja joulukuussa. Niitä on kompensoitu tavalla, joka on selvitetty 2020 vuosiraportissa

³ 2022 Tilastoinnissa oli katko helmikuussa. Sitä on kompensoitu ottamalla katkoja edeltäviltä ja seuraavilta viikoilta käyntimäärät ja muodostamalle ajanjaksolle sopiva keskiarvo yhdelle päivälle. Tilastoimattomat päivät on täytetty tällä luvulla.